

MAKRO GÖRÜŞ

Sanayi Üretimi

Ekim 2024

Emre Aylar

aylare@tskb.com.tr

TSKB Ekonomik Araştırmalar

Eylül ayında toparlanan sanayi üretimi Ekim'de zayıfladı. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış verilere göre toplam sanayi üretimi aylık bazda %0,9 geriledi. Takvim etkisinden arındırılmış verilere göre yıllık bazda daralma Eylül ayındaki %2,3'ten %3,1'e derinleşti. Arındırılmamış verilere göre ise yıllık bazda sanayi üretimi Ekim'de %2,9 küçüldü. Önceki ay bir miktar toparlanan sanayi üretimi Ekim'de zayıf seyrederken, momentum ve yayılım göstergelerinde bozulma kaydedildi. Üç aylık ortalamalar sanayideki zayıflamanın Ekim'de enerji ve sermaye mali üretimi dışında sürdüğünü gösteriyor.

Ana faaliyet kollarında Ekim'de ayrışan performanslar kaydedildi. Enerji üretiminde aylık bazda büyüme %4,1 olurken, dayanıklı ve dayanıksız tüketim mali üretimi sırasıyla %0,3 ve %0,1 arttı. Sermaye mali üretimi %3,5 düşüş kaydederken, ara mali üretimindeki aylık düşüş %1,7 seviyesinde gerçekleşti.

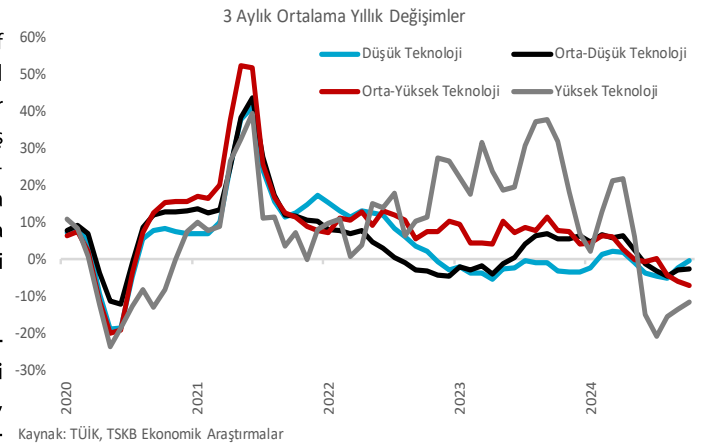
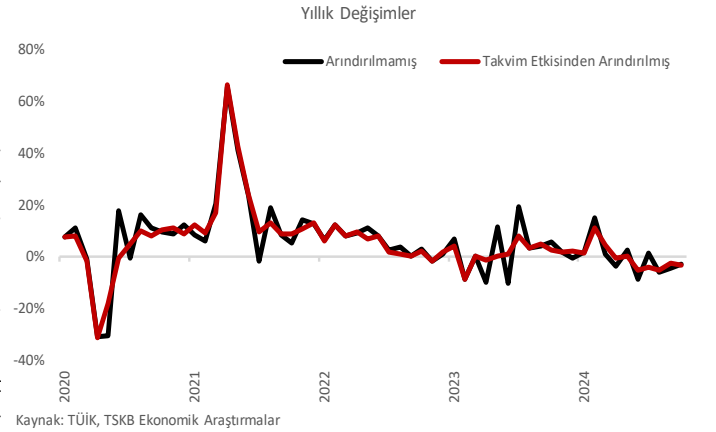
Ekim'de tüm teknoloji düzeylerinde üretimde yavaşlama görüldü. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış verilere göre, yüksek teknolojlili ürünlerin imalatı Ekim'de aylık bazda %7,9 daraldı ve önceki aya göre daralmanın derinleştiği görüldü. Orta-yüksek teknolojlili ürünlerin üretimi aylık bazda %2,0 geriledi ve arka arkaya iki ay daralmış oldu. Düşük teknolojlili ürünlerin imalatı bir önceki aya göre %0,2 düşüş kaydederken, orta-düşük teknolojlili ürünlerin imalatında üretim yataya yakın seyretti. Bununla birlikte, yıllık bazda değişimlerin üç aylık ortalamaları orta-yüksek teknolojlilerde daralmanın derinleştiğini, diğerlerinin ise dipten dönüş sergilediğini gösterdi.

İmalat sanayi alt faaliyet kollarında karışık bir tablo ortaya çıktı. Alt faaliyet kolları içerisinde üretim en sert %18,2 ile bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatında daraldı. Ardından kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması (-%7,3), elektrikli teçhizat imalatı (-%4,0) ile kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı (-%3,7) zayıf seyreten faaliyet kolları olarak sıralandı. Tekstil, giyim, deri, fabrikasyon metal ürünleri ile motorlu kara taşıtı imalatı da zayıf seyreten faaliyet kolları arasında yer aldı. Üretimin en hızlı arttığı faaliyet kolu ise %11,4 ile kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı oldu. Bunu %10,8 ile içecek ve %3,3 ile temel eczacılık ürünleri imalatı takip etti. Gıda, tütün ürünleri yanı sıra kimyasal ürünlerin imalatı da artışlar kaydederek toplam sanayi üretimine pozitif katkılar yaptılar. Bu sonuçlarla toplam 24 alt faaliyet kolunun 12'sinde üretim artarken, medyan üretim değişimi gibi istatistikler ile yayılım göstergelerinde önceki aya göre gerileme kaydedildi.

Eylül ayındaki toparlanmaya rağmen yılın üçüncü çeyreğinde zayıf bir performans kaydeden sanayi üretimi dördüncü çeyrekte de yavaşlama sinyalleri verdi. Para politikasının iç talep üzerindeki sınırlayıcı etkileri devam ederken, öncü göstergeler karışık bir tablo çizdi. Kasım ayında imalat satın alma yöneticileri endeksi (PMI) bir miktar toparlansa da daralma bölgesinde kalmayı sürdürdü. İmalat sanayi kapasite kullanım oranı ve güven endekslerinde iyileşme devam etti. Ara mali ithalatında yükseliş görülsede yatırım mali ithalatında zayıf seyr sürdü. İhracat iklim endeksi gerilemesine rağmen genişleme bölgesinde kaldı. İhracat öncü verileri ise yıllık bazda daralmaya işaret etti. Böylece dış talep tarafında karışık bir görünüm ortaya çıktı. Kısa vadede finansal koşullardaki sıkılık ile borçlanma maliyetlerindeki yüksek seviyelerin etkilerinin iç talebi sınırlamaya devam edeceğini düşünüyoruz. Dış talebin ise dalgalı bir seyr izlemekle birlikte büyüme üzerinde iç talebi dengeleyici bir etki yapabileceğini değerlendiriyoruz. 2024'ün kalan döneminde gayri safi yurtiçi hasıla (GSYH) büyümesinin ilk yarıdan daha zayıf kalabileceği ve yıl genelinde büyümenin %3,0 seviyesinde gerçekleşeceği öngörümüzü koruyoruz. 2025 yılının ilk yarısında aktivitede zayıf seyrin sürebileceğini, ikinci yarıda kaydedilecek toparlanma ile yıl genelinde büyümenin 2024 seviyesinin bir miktar üzerinde gerçekleşebileceğini tahmin ediyoruz.

Sanayi Üretimi Ekim Ayı Sonuçları				
	Aylık Değişim (Mev. Arınd.)	Momentum (3 Aylık Ort. Değişim)	Yıllık Değişim (Takvim Etk. Arınd.)	Yıllık Değişim (Arındırılmamış)
Sanayi Üretimi	-0,9%	-0,3%	-3,1%	-2,9%
İmalat Sanayi	-1,0%	-0,1%	-3,3%	-3,1%
Ara Mali Üretimi	-1,7%	0,1%	-2,7%	-2,6%
Dayanıklı Tüketim Mali	0,3%	0,6%	-0,6%	-0,5%
Dayanıksız Tüketim Mali	0,1%	-0,1%	-0,4%	-0,3%
Enerji	4,1%	-2,1%	0,1%	0,1%
Sermaye Mali Üretimi	-3,5%	-0,5%	-9,3%	-8,9%

Kaynak: TÜİK, TSKB Ekonomik Araştırmalar



TSKB

Danışmanlık Hizmetleri Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr
MECLİSİ MEBUSAN CAD. NO 81
FINDIKLI İSTANBUL 34427, TÜRKİYE

tel: (90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2024 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.



Türkiye Sınai Kalkınma Bankası
www.tskb.com.tr

T: +90 212 334 50 50 F: +90 212 334 52 34

E: info@tskb.com.tr

